

Література:

1. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 № 3393-VI [Електронний ресурс]: Законодавство України – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3393-17>.
2. Положення про експлуатацію контрактних цивільних повітряних суден: Наказ Державіаслужби від 30.12.05 №995.0. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://avia.gov.ua/documents/Normativno-pravova-baza/perelik-aktiv/30223_14.html
3. Правила сертифікації експлуатантів: Наказ Державіаслужби від 20.09.2005 р. №684. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0558-10>.
4. Дзера О. В. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т.– 3-є вид., перероб. і доп. / За ред. О. В. Дзери (кер. авт. кол.), Н. С. Кузнецової, В. В. Луця.– К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1088 с.

УДК 347.763:629.73(043.2)

Волкогонова Д.Ю.,
студентка,

Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

Сазонов О.Т.,
студент,

Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник Білоусов В.М., старший викладач

ОСОБЛИВОСТІ АВІАЦІЙНОГО СТРАХУВАННЯ В ЦИВІЛЬНІЙ АВІАЦІЇ

Роль і місце авіаційної галузі в країні обумовлює необхідність розвитку ринку страхових послуг для неї. Авіаційне страхування виникло на початку ХХ ст., у період Першої світової війни. Один із перших полісів страхування повітряного судна було видано у Лондоні. Нині Лондонський страховий ринок залишається одним із основних центрів авіаційного страхування і перестрахування. За розміром страхових сум авіаційні ризики є одними з найбільших узагалі з усіх видів страхування (десятки, сотні мільйонів, а іноді й мільярди доларів). Авіаційне страхування є недешевим видом страхування, досить дорогим воно стало після 11 вересня 2001 р. Щоб розмістити такі ризики, потрібно не лише залучати фінансові можливості національного страхового ринку, а й вдаватися до послуг міжнародного страхового ринку. Таку роботу не-

можливо здійснити без наявності договорів перестрахування з національними страховиками та міжнародними страховими брокерами [2].

Розрізняють обов'язкове та добровільне авіаційне страхування. Обов'язковість низки авіаційних видів страхування обумовлена міжнародними конвенціями з цивільної авіації, до яких приєдналася Україна, та внутрішніми законодавчими актами. Добровільні види авіаційного страхування – це широкий спектр в основному страхування майна та страхування відповідальності різних підприємств і організацій, котрі беруть участь у функціонуванні цивільної авіації.

Порядок та умови проведення авіаційних видів страхування є специфічними і потребують докладного висвітлення. Це, зокрема, зумовлено такими чинниками: авіаційне страхування має справу з особливими, відмінними від інших видів майна ризиками; значний розмір страхових сум передбачає узгодження дій страховиків і перестраховиків; авіаційні ризики можуть тягти за собою катастрофічні та кумулятивні збитки; авіаційне страхування тісно пов'язане з міжнародним страховим ринком; авіаційне страхування регулюється як національним, так і міжнародним правом; для проведення операцій з авіаційного страхування потрібна розвинена спеціалізована інфраструктура; авіаційні ризики висувають високі вимоги до професійної підготовки фахівців, які здійснюють їх страхування.

В Україні обов'язкове авіаційне страхування включає такі види:

1. Страхування відповідальності повітряного перевізника за шкоду, заподіяну пасажиром, багажу, пошти, вантажу (відповідальність перед пасажиром є застрахованою за наявності у нього авіаквитка з моменту реєстрації до моменту, коли він залишив перон аеропорту. За шкоду, заподіяну життю та здоров'ю пасажирів, страхова сума не повинна бути меншою під час виконання польотів у межах України – 20 тис. дол. США. За втрату або шкоду, заподіяну багажу, вантажу, пошти, – сума еквівалентна 20 дол. США за кожен кілограм. За речі, що знаходяться у пасажирів, – сума, еквівалентна 400 дол. США).

2. Страхування відповідальності експлуатанта повітряного судна за шкоду, заподіяну третім особам (страхувальником є експлуатант повітряного судна, який експлуатує його на законних підставах. Розмір страхової суми залежить від максимальної злітної маси та від польотів, які здійснюються у межах України чи є міжнародними).

3. Страхування членів екіпажу повітряного судна та іншого авіаційного персоналу (страхова сума за таким договором не повинна бути меншою ніж 100 000 тис. грн. за кожную застраховану особу. Прізвища та імена застрахованих осіб вносяться до страхового поліса. У

разі смерті застрахованої особи внаслідок страхового випадку спадкоємцю виплачується 100 % страхової суми, у разі встановлення застрахованій особі інвалідності I групи – 100 %, II групи – 80 %, III групи – 60 % страхової суми).

4. Страхування повітряних суден (страховим випадком є повне знищення повітряного судна, а також пошкодження окремих його частин, систем та елементів конструкції. Страхова сума не повинна бути меншою, ніж балансова вартість повітряного судна).

5. Страхування працівників замовника авіаційних робіт, осіб, пов'язаних із забезпеченням технологічного процесу під час виконання авіаційних робіт (такі особи є застрахованими з моменту заходження на борт повітряного судна з метою виконання ними своїх обов'язків до моменту сходження з нього. Страхова сума, встановлена умовами обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації, не повинна бути меншою ніж 100 000 тис. грн. для кожної застрахованої особи) [1].

Страхова компанія, котра здійснює авіаційне страхування, повинна мати фахівців, які володіють не лише економікою страхування, а й глибокими знаннями з питань технічної експлуатації повітряних суден, сертифікації в цивільній авіації, правил виконання польотів і, безперечно, міжнародного права. Складність сучасної авіаційної техніки та причинно-функціональний зв'язок між елементами сучасної авіаційно-транспортної системи цивільної авіації потребують від страхової компанії використання високих професіоналів цивільної авіації на постійній основі [3].

Література:

1. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку і правил проведення обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації" від 12 жовтня 2002 р. № 1535. [Електронний ресурс] – Режим доступу:

http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP021535.html.

2. Дараганова Н. В. Організація авіаційного страхування членів екіпажу повітряного судна та іншого авіаційного персоналу цивільної авіації / Н. В. Дараганова // *Право України*. – 2010. – №9. – С. 106-111.

3. Європейський досвід авіаційної страхової діяльності / Матеріали Міжнародної конференції 17-18 жовтня 2009 р. // *Наукова думка*. – К., 2009. – 136 с.

УДК 347.763.14: 347.828.3(045)

Загарук С. М.,

студентка,

Юридичний інститут,

Національний авіаційний університет, м.Київ

Науковий керівник: Рассомахіна О.А., к.ю.н.

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ АВІАПЕРЕВІЗНИКІВ

Останніми роками на фоні зростання обсягів міжнародних авіаперевезень зростає й кількість позовів пасажирів до авіаперевізників, які виникають з відносин міжнародного авіаперевезення пасажирів та їхнього багажу. Найбільш частими є випадки затримки рейсів, втрата стиковки у пункті пересадки пасажирів внаслідок затримки рейсу, анулювання рейсів, втрата чи затримка багажу тощо.

Варто окреслити коло основних нормативно-правових актів, які регулюють відносини відповідальності у сфері повітряних перевезень.

Дослідження інституту відповідальності перевізника ускладнює міжнародний характер діяльності у сфері перевезень. Оскільки перевезення вантажу здійснюються в міжнародному сполученні, тобто коли повітряні судна, вилітаючи з однієї країни, здійснюють комерційну посадку в іншій країні, а сторонами договору міжнародного перевезення частіше за все є представники різних країн, питання відповідальності перевізника регулюється не тільки національним законодавством, але й міжнародними нормативними актами (багатосторонніми та двосторонніми угодами) у сфері цивільної авіації [4].

За загальним поняттям і спираючись на норми, що визначають термін "відповідальність", поняття "юридична відповідальність перевізника вантажу" можна сформулювати так: це сукупність юридично значущих впливів на перевізника, які зумовлені недотриманням перевізником своїх зобов'язань, що виникають із договору перевезення вантажу повітряним транспортом і вимог нормативних актів у сфері здійснення перевезень [3, С. 623].

У національному законодавстві існує низка норм, які регулюють правовідносини у сфері здійснення перевезень, і, звісно, норми, які передбачають відповідальність перевізника при здійсненні таких перевезень [3, С.632].

Зокрема, ЦК України передбачає, що за договором перевезення перевізник зобов'язується доставити пасажирів, багаж чи вантаж до пункту призначення за встановлену плату. Відповідальність за прострочен-